

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . 120 Lei
Pe 6 luni . . . . 60 Lei
Pe 3 luni . . . . 30 Lei

Numărul 250 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Noul calendar în biserica noastră.

Pastorală dată în cauză de corul episcopesc al provinciei noastre bisericești de Alba-Iulia și Făgăraș.

Zilele acestea se va trimite tuturor parohiilor noastre pastorală dată de corul nostru episcopesc în cauza reformei calendarului bisericesc, care — după cât am putut afla — va avea următorul cuprins:

Unirea noastră cu Roma.

Venerați în Hristos Frați și Iubiți credincioși! Mila Domnului a făcut, acum două sute și mai bine de ani, la anul Mântuirii unamieșaptesute, ca o parte a neamului românesc să reincorporeze legăturile de credință și de dragoste cu Scaunul fericitului Apostol Petru, cu Roma străbunilor noștri, de care o soartă vitregă, „un fatal destin al istoriei“ fără de știerea și învoirea noastră, ne-a fost rupt bisericește, cu atâtea veacuri în urmă.

Binecuvântată să fie deci pururea pomenirea părinților noștri, cari au săvârșit, la îndemnul unui har deosebit al lui Dumnezeu și spre binele și fericirea neamului nostru, Unirea în credință cu Patriarhia Romei, prin care Unire noi am reintrat în sinul popoarelor, cari mărturisesc, una, sfântă, catolică și apostolică Biserica, și am reluat împărțășirea culturală și a civilizațiunii creștine a neamurilor din Apusul obârșiei noastre străbune.

Unindu-ne, am păstrat vechile obiceiuri.

Venerați Frați și Iubiți credincioși! Prin cartea de mărturisire, de acum două veacuri și un sfert, strămoșii noștri au adevărit, că din bună voia lor se unesc cu Biserica Romei cea catolică și se mărturisesc a fi mădulele acestei biserici catolicești a Romei, însă întru acel chip, „cum pe noi și rămășițele noastre din obiceiul Bisericii noastre a Răsăritului să nu ne clătească. Ci toate ceremoniile, sărbătorile, posturile, cum până acum, așa și de acum înainte, să fim slobozi a le ținea după Calendarul vechiu“.

Intreagă istoria de peste două sute de ani a Bisericii românești unite, adevărește, că înaintașii noștri, pe lângă unirea în credință și împărțășirea în dragoste cu Sf. Scaun al Romei, au păstrat cu sfințenie întreg „Obiceiul Bisericii Răsăritului“, adevărat întreaga rânduiala rugăciunilor, întreaga liturghie și Euhologiul, întreg Mineiul și celelalte slujbe, precum și pravila Bisericii Răsăritului, așa cum ele s'au dezvoltat din veacurile cele dintâi ale creștinismului în Răsărit.

Și alături de dorința înaintașilor noștri, a stat voința statornică și limpede a sfântului Scaun al Romei, de a se păstra neatinsă, în străvechia lor curăție și întregitate, obiceiurile bisericești din Răsărit, cari au produs „prea-strălucite lumini ale înțelepciunii cerești și ale minunatei sfințenii“ (vezi Alloc. de dtdo 28 Febr. 1870 a lui Leo XIII), și cari obiceiuri

sunt tot atâtea pietri scumpe în coroana Bisericii universale.

Cuminte lucru a fost, Venerat Cler și Iubiți credincioși, din partea strămoșilor și înaintașilor noștri, ca, până la alte vremuri, de înțelegere, să păstreze și socoata zilelor bisericești după Calendarul cel vechiu. Întru acest chip, făcând aceeași liturghie, cântând și citind din aceleași cărți sfinte, în o singură limbă națională, prăznuind de odată aceleași sfinte sărbători creștinești, s'a putut păstra și mai departe și s'a putut închiega și mai deplin solidaritatea și unitatea neamului românesc, fie că o parte a lui se găsea și se găsește în legături de credință și de dragoste cu biserica Romei, fie că încă nu sunt înlăturate toate prejudecățile cari împiedecă unirea întregului neam românesc cu biserica mamă a Romei celei vechi și cu Acela, pe care „Pravila“ lui Mateiu Bassarab, îl agrăiește cu cuvintele: „Preafericite și Preasfinte și întocmai îngerilor: întru Hristos părintele părinților; și stăpân a toate adevăritele Apostolicești Biserici“.

Calendarul Iulian.

Iubiți în Hristos Frați și Fiii! Voi știți, despre Calendarul vechiu, că el se mai numește și calendarul Iulian, după numele marelui nostru strămoș Iuliu Caesar din Roma, care l-a fost întocmit, cu sfaturile unui mare învățat păgân, cu numele Sosigene, la anul 46 înainte de Nașterea Domnului. Voi mai știți poate și aceea, că Biserica creștină a primit și ea acest Calendar acum 1600 de ani, adevărat la anul 325 d. Hr. când s'a ținut întâiul săbor a toată lumea în cetatea Niceei, fiindcă era mai bun, de cât Calendarul ce îl avea până atunci, împrumutat dela Evrei. Dar voi poate mai știți cu toții, că acest Calendar vechiu sau Iulian, pe an ce merge, tot mai puțin se potrivește cu mersul pământului nostru în jurul soarelui. Învățații creștini de mult au arătat, că acest Calendar nu mai este bun. Pentru că el socotește anul de 365 zile și 6 ceasuri deplin, pe când anul adevărat, socotit după soafă este cu puțin — cu câte-va minute — mai scurt.

Fiind așadar anul Calendarului Iulian mai lung decât anul soarelui, urmează, că în fiecare an el întârzie față de soare cu câte 11 minute și câteva secunde. Aceste câteva minute de întârziere în fiecare an dau tot cam la 130 de ani o zi, întreagă sau tot cam la 400 de ani 3 zile, iar la 1600 de ani, adevărat dela săborul dela Niceea până astăzi, ne dau o întârziere, față de anul soarelui, de 13 zile depline. Cei mai bătrâni dintre voi își vor aduce aminte, că până la anul 1900 eram numai cu 12 zile înapoi, iar de atunci încoace suntem cu 13 zile înapoi anului solar.

Indreptarea gregoriană.

La anul 1582 întârzierea era numai de 10 zile. Atunci Papa Grigore XIII. dela Roma, cu ajutorul și cu sfatul învățaților de pe aceea vreme, pe cari îi avea la Curtea sa, a hotărât să facă o îndreptare a Calendarului vechiu, sau Iulian. El a hotărât adevărat:

1. Să șteargă deodată întârzierea ce era până atunci de 10 zile, între anul Calendarului vechiu și între anul adevărat al soarelui, și de aceea a poruncit, ca din ziua de 5 Octombrie 1582 a Calendarului vechiu să se treacă deodată la 15 Octombrie 1582.

2. Iar pentru ca greșeala să nu se mai repețească în viitor, el a mai hotărât ca tot la 400 de ani să se taie trei zile din Calendarul Iulian.

Noi știm anume, că, după Calendarul Iulian care socotește anul de 365 zile și 6 ceasuri depline, avem tot trei ani după olaltă de câte 365 zile, iar tot al 4-lea an când se adună de 4 ori câte 6 ceasuri, avem unul de 366 zile, adevărat an visect, când luna lui Faur sau Februarie are 29 de zile. După aceasta socoată a anilor, în Calendarul vechiu aveau să fie visecți (adevărat cu 366 de zile) și anii 1700, 1800 și 1900 dela Nașterea Domnului. Dar Papa Grigorie al XIII-lea a socotit că acești ani să rămână cu 365 de zile. Și tot așa și în viitor, din anii de sute (seculari) tot numai al 4-lea (anul 2000, 2400, 2800 etc.) să fie an visect, adevărat cu 366 de zile, iar ceilalți 3 ani seculari (2100, 2200, 2300, apoi anii 2500, 2600, 2700 etc.) să fie ani de obște sau comuni, adevărat cu câte 365 de zile. În chipul acesta aveau să se taie tot la 400 de ani câte 3 zile, cu cari Calendarul Iulian ar fi întârziat și mai departe.

Calendarul astfel îndreptat a luat acum numele papei Grigorie al XIII și s'a numit de acum înainte Calendarul nou, sau Calendarul gregorian.

Calendarul cel nou sau gregorian a fost primit pe rând de toate țările și Bisericile din Apus. El a pătruns și a fost primit și de Iaponiezii necreștini la anul 1873.

În vechea împărăție Austro-ungară, Calendarul nou era folosit nu numai de către toate celelalte Biserici, afară de Bisericile românești, — ci și de către Stat, la postă, la telegraf, la căile ferate, și în viața de toate zilele.

România veche — Vechiul Regat — a fost primit Calendarul nou încă mai de mult pentru postă și cale ferată, iar dela 1 Aprilie 1919 România nouă, întregită cu noile provincii, l-a primit și pentru toate celelalte soroace ale slujbelor statului.

A rămas cu Calendarul vechiu numai biserica orientală din țara noastră și din alte țări ale Răsăritului.

Indreptarea trebuie să se facă și în cele bisericești.

Venerați Frați și Iubiți credincioși, în noua și iubita noastră patrie, Noi, Arhierii bisericii române unite, cari știm de

mult, cât este de greșit Calendarul Iulian, am înțeles, dela început, că el nu se mai poate ține, că ceea ce era potrivit în trecut pentru a ne ține despărțiți de alte neamuri, astăzi ar fi acum o piedecă a unirii acelor cu noi. Și că acest Calendar vechiu ar fi și o piedecă a propășirii noastre economice, pentru că din cauza nepotrivirii de Calendare se prăznuiesc adesea, de cătră credincioșii bisericilor românești, două rânduri de sărbători, în cari ai noștri odihnesc, iar străinii, cu Calendarul cel nou, lucrează și adaug câștigul lor.

De aceea am avut o deosebită bucurie cetind, că biserica orientală neunită se gândește cu tot deadinsul să părăsească Calendarul cel vechiu. Și mai mare bucurie am avut cetind acum scrisoarea, pe carea Președintele „Sfântului Sinod al sf. Biserici autocefale ortodoxe române”, I. P. S. S. Mitropolitul-primat Miron, a binevoit a ni-o împărtăși și Nouă, și prin care Arhieriei bisericii ortodoxe românești vestesc Clerului și poporului lor credincios, că „suntem de mult convinși... de greșala” Calendarului Iulian, că „ne-a devenit cu neputință, să ne mai opunem adevărului” și „științei, care ne vestește adevărul”, și „să mai păstrăm, ca și până aci, tot Calendarul Iulian”.

Pentru aceleași motive, pe cari le cuprinde și le înșiră circulara „Sfântului Sinod”, precum și pentru convingerea ce o avem, că unificarea Calendarelor este un modest pas înainte spre unirea tuturor creștineștilor lui Dumnezeu Biserici, și o apropiere simțită de toți frații noștri de aceeași origină din Apus, într'una din Conferențele noastre ținută la București, am hotărât, încă la 31 Maiu 1923, în deplină înțelegere, părăsirea Calendarului vechiu și primirea în folosință pentru viitor a Calendarului nou, sau gregorian, pentru întreaga Biserică românească unită din România.

Această hotărâre, din o altă conferență a noastră, ținută în Blaj în ziua de 25 Iulie 1923 am împărtășit-o și sfântului Scaun al Romei, pentru a lua cunoștință despre ea. Iar sf. Scaun, prin mijlocirea sf. Congregațiunii „Pro Ecclesia Orientali” cu dto de 30 Noemvrie Nr. 11484/1923 a primit cu aprobare ho-

tărîrea Noastră, dându-Ne împuternicirea, ea la timp potrivit să introducem Calendarul cel nou în întreagă Provincia noastră mitropolitană.

Ea se va introduce la 1 Octomvrie st. v.

Am socotit deci și Noi, ca cu începere dela 1 Octomvrie stilul vechiu, toate sărbătorile, atât cele legate cu pomenirea sfinților și a tainelor creștinești mai mari, cât și cele nelegate, cu pomenirea sfinților mai mici, afară de sărbătorile și de soroacele, cari sunt legate de ziua sfințelor Paști (adecă: prinderea postului de Paști, Floriile, Înălțarea Domnului și Pogorîrea sfântului Spirit), să le prăznuim de acum înainte după Calendarul cel nou, care este astăzi folosit în toate Bisericile creștine din Apus, precum și în unele Biserici din Răsărit, iar dela 1 Octomvrie anul curent, va fi folosit și de cătră întreagă Biserică orientală neunită din Regatul nostru.

Iar pentru a tăia de odată cele 13 zile, adecă zilele, cu cât întârzie până acum Calendarul cel vechiu, față cu soarele și față cu Calendarul cel nou, am mai socotit, că din ziua de 30 Septemvrie Calendarul sărbătorilor și al pomenirii sfinților, să treacă de-adreptul la ziua de 14 Octomvrie, așa că după pomenirea „sfințitului Martir Grigorie, Episcopul Armeniei mari”, din ziua de 30 Septemvrie st. v. carea va cădea ast-an pe o zi de Marți, se va prăznuși a doua zi, Miercuri „pomenirea sfinților Martiri Nazarie, Gervasie, Protasie și Celsie, și a cuviosului Părintelui nostru Cosma Agiopolitul și poeticul, Episcopul dela Maiuma”, precum și — acolo unde este obiceiul — amintirea Cuvioasei Paraschiva, din ziua de 14 Octomvrie.

Dispozițiile luate în cauză.

Deci Noi, Mitropolitul și Episcopii români de rit oriental, uniți cu Roma, ai Provinciei bisericești de Alba-Iulia și Făgăraș, pe cari, potrivit vorbelor Apostolului: Spiritul sfânt ne-a așezat povățuitori ai turmei drept credincioase, potrivit și cu aprobarea sf. Scaun al Romei, hotărîm:

1. Ca dela 15 Octomvrie st. n. a anului de față, pomenirea sfinților și prăznuirea tuturor sărbătorilor, afară de cele ale sfințelor Paști, așa cum sunt și rămân așezate pe anumite zile statornice în Mineiul anului, să se facă după Calendarul cel nou.

2. Pomenirea sfinților din zilele de 1—13 Octomvrie st. v., se va face, de odată, în biserică, în ziua de 14 Octomvrie. — Iar pomenirea sfântului sinod icumenic al șeptelea, cel din Niceea, se va face în cea mai apropiată Duminică, adecă în 19 Octomvrie a noului Calendar.

3. Șirul Evangeliilor, precum și al cetirilor din Apostoler, glasurile, Evangeliile dela Utrenie, Luminătoarele etc. vor urma rândul lor, ca și cum nu ar fi nici o schimbare.

4. Privitor la prăznuirea sf. Paști, pecum și a sărbătorilor în legătură cu sf. Iaviere — după ce încă nu s'a putut ajunge la o înțelegere, pentruca toți creștinii să prăznuiască deodată această mare sărbătoare —, deocamdată și Noi rămânem pe lângă socoata de timp a vechii pascălii, a Calendarului vechiu, așa că sf. Paști și sărbătorile legate de ele se vor prăznuși după cum arată aceea pascălie.

Avem însă nădejde, că nu vor trece ani mulți, până când vom ajunge, să putem prăznuși, așa cum doria și sfântul săbor ecumenic ținut dela Niceea, de acum 1600 de ani, toți creștinii, deodată, și acest mare praznic, care ne amintește de învierea Domnului și de Recumpărarea Neamului omenesc din robia Satanei.

Incheierea.

Iubiți în Hristos Frați și Fii,

Credem, că aceasta îndreptare a Calendarului bisericesc, este în folosul neamului și al țării noastre. Credem, că prin ea am făcut un lucru bun, pe care învățații l-au găsit drept și adevărat și care, în acelaș timp, nu schimbă nimic din credința și din învățătura bisericii noastre.

Credem în sfârșit, că am ajutat și noi prin hotărîrea noastră, ea neamurile creștine să se apropie tot mai mult unul de altul, având toate acelaș ceresc purtător de grije Tatăl,

Foița „Unirii”

Pro memoria.

— Trei ani dela moartea lui Gavril Precup. —

La serbarea aranjată Duminica trecută de promoția anului 1913/4, la mormântul fostului profesor de clasă, s'a ținut din partea dlui Dr. CORIOLAN SUCIU, profesor la liceul nostru din Blaj, următorul discurs:

Au trecut ca un vis urât, ca un coșmar, cei zece ani, dela data când terminând liceul am eșit de sub mâna de dascăl încercat a fostului nostru profesor de clasă Gavril Precup.

Numesc vis urât acest interval de timp, deoarece aruncând o privire retrospectivă spre acel an teribil, plin de urgie și groază — a izbucnirii războiului mondial, — și făcând o comparație între ceea ce era clasa noastră în anul 1914, când 58 de elevi plini de avânt tineresc, de speranțe și entuziasm stam gata să pornim în largul vieții și când un profesor însuflețit de dragoste de neam ne da ultimele lui sfaturi de iscusit mentor — mă cuprinde și ne cuprinde pe toți o durere surdă, când acum la convenirea de zece ani trebuie să ne îndreptăm pașii spre cimitir — pentru a ne pleca genunchii în fața mormântului, care deja de trei ani închide osemintele pământești ale Aceluia, care ne-a fost dascăl și părinte.

Ne cuprinde jalea, când alătura de dascălul mult iubit trebuie să deplângem moartea

încă alor opt colegi, morți în mare parte pentru înfăptuirea idealului național integral.

La mormântul Tău neînsuflețit, dar asupra căruia planează încă sufletul Tău mare și dător de viață, dă-ne voie scumpe fost profesor de clasă, să-Ți proslăvim memoria și să-Ți spunem ce simțim în sufletele noastre pentru tot ceea ce ai făcut pentru noi.

Tu nu ești mort, Tu trăiești — și încă nu numai pe plaiurile infinite ale vecinicii, ci trăiești viu în sufletul fiecăruia din noi. — Un altar de jertfă, un monument mai trainic decât arama Ți-ai ridicat în inimile elevilor tăi.

Tu ai avut o inimă mare, un suflet expansiv, și din comoara ta sufletească ne-ai dăruit și nouă. Ne-ai dăruit înainte de toate știință de carte, ne-ai dăruit dragoste și alipire față de limba părinților noștri și față de cea a strămoșilor noștri. — Ne-ai învățat să ne prețuim — noi nație săracă și obidită —, cea mai scumpă comoară a neamului nostru — limba. Ai sădit în sufletele noastre dragostea de citit și ne-ai sfătuit și îndrumat să adunăm cu sârguință de albină — așa cum o făcea-i Tu — tot ceea ce e grăunte de înțelepciune și frumuseță de grai în cărțile citite și răsfoite.

Din istoria și literatura strămoșilor noștri Romani, Tu ai făcut să ni-se imprime în minte și să ni-se întipărească în inimă pildele bărbatilor mari, icoana caracterelor integre, normele de viață ale celor cinstiți și lipsiți de pată.

În ultimul an de liceu — când noi cei crescuți de tine trebuia să primim ultimele îndemnuri și reconfortări pentru lupta vieții —, în orele de filozofie citeai cu noi din „Educația voinții” a lui Jules Payot, căci bine știai și așa ne propovăduiai, că temelul tuturor este voința.

Dar nu numai știință de carte românească și latinească, nu numai principii de logică și psihologie ne-ai dat Tu nouă, ci în orele de prelegeri și în afară de ore ne-ai mai învățat ceva, — și acel ceva era foarte mult.

Caracter de Cato — cum erai —, ai ținut să ne însuși și nouă principiile sănătoase și salvatoare de neam, de cari erai călăuzit. Ne-ai spus-o în nenumărate rânduri, că cinstea și caracterul prețuiesc mai mult decât un car de învățatură și că acestea sunt temelul neclintit al trăinicieii și viitorului nostru. — Ne-ai deprins la vorbă deschisă și la spunerea adevărului fără încunjur, și ai fost un predicator, un apologet al evangheliei muncii.

Sufletul Tău care clocotea de un mândru și neînfrânt naționalism n'a putut să nu se reverse și asupra noastră a elevilor tăi.

Noi îți auzeam glasul de pe băncile școalei și te vedeam în vârtejul vieții, fiind totdeauna între cei dintâi apărători ai intereselor naționale și aceste îndemnuri și această pildă a vieții Tale nu puteau fi fără efect asupra noastră.

Izbucnirile de înflăcărare naționalism ale elevilor tăi — izbucniri cari au fost un fel de

„Acelaș Răscumpărător Dumnezeu — Omul Isus Hristos și acelaș împărțitor de haruri, care este Sfântul Spirit — Dumnezeu.”

Impărțindu-Vă aceste hotărâri ale Noastre, nu întrelăsăm a Vă trimite tuturor binecuvântarea noastră arhierescă.

„Darul Domnului nostru Isus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărțirea Sfântului Spirit să fie cu Voi cu toți, Amin.”

În chestia școlilor noastre.

Punctul de vedere al Consistorului mitropolitan.

Spre a orienta organele subalterne asupra situației școlilor noastre confesionale în legătură cu noua lege pentru învățământul primar, I. Preasfinția mitropolitul Blajului a dat de curând un cercular mai lung, din care următoarele părți de interes obștesc:

Chestia școlilor primare confesionale nici chiar prin legea mai sus amintită, despre învățământul primar al Statului, nu o putem considera de rezolvită. Art. 231 al acestei legi prevede adevărat un regulament pentru punerea în aplicare a acestei legi, — care regulament, pe cât ne este cunoscut, încă n'a urmat. Alară de aceasta, pentru școlile particulare, cum probabil vor să fie considerate în viitor școlile confesionale, se va aduce o altă lege, care până acum nici n'a fost prezentată Corpurilor legiuitoare.

În fine cu privire la **clădirile școlilor confesionale** din localitățile, în cari noi nu am mai putea susține școli confesionale, și cari clădiri — întru cât nu ar mai fi nevoie de ele pentru nici o lipsă a bisericii — ar fi să treacă în folosința școlii de Stat, — dl. Ministru al Instrucțiunii publice într-o cuvântare ținută la Senat a promis, că va începe tratative cu Prelații bisericilor, cari susțin acele școli. Ei bine, nici aceste tratative, până în momentul de față n'au avut loc.

Din toate aceste motive ni se impune convingerea, că **școlile noastre primare confesionale vor trebui deocamdată să funcționeze, și în anul școlar 1924/5, tot în condițiile de până acum.**

Pentru a aduce și în viitor cel mai mare folos posibil învățământului nostru primar, dispunem deci tuturor Senatelor noastre școlare

parohiale, ca în vederea noului an școlar să pună școala în bună rânduială, așa încât fără nici o piedecă să se poată începe și ținea în ea cursurile școlare la termenul de 15 Septembrie 1924.

În împlinirea acestei datorințe **Senatele noastre școlare parohiale vor considera și trata clădirea, mobilierul și rechisitele școlare și toată averea școlii confesionale ca proprietate exclusivă a bisericii și nu vor tolera cu nici un preț, ca altcineva să ia față de ele astfel de dispozițiuni, cari ar putea să prejudece cât de puțin acestui drept de proprietate.**

Orice tentativă în direcția aceasta, senatele noastre școlare o vor aduce la cunoștința acestui Consistor, spre a căuta remediu la dl. Ministru al instr. publice, care dupăcum ne dovedește declarația de mai sus și dupăcum e și firesc, nu va tolera, ca organele sale să încalce dreptul de proprietate al bisericilor.

Altă sărbătoare în munți.

Vizitația canonică a I. Preasfinției Sale mitropolitului dela Blaj în protopopiatul Roșiei

După minunatele serbări aranjate în memoria neuitatului erou național Avram Iancu, credincioșii noștri din Munții apuseni au avut bucuria și înalta mângâiere sufletească de-a putea saluta în mijlocul lor pe mitropolitul dela Blaj, care mergând în părțile acelea spre a sfinți două biserici, la Câmpeni și la Bistra, a ținut să vadă cu ochii situația bisericii sale din toate parohiile noastre de munte.

Suntem puțini în aceste părți, având abia trei parohii curat unite (Bistra, Buciumșasa și Mușca), fiind încolo amestecați în masele mari de ortodocși, cari pe alocurea (Sohodol, Ponorel și mai ales la Cărpinișul mitropolitului Șuluțiu) au reușit — din cauza marelui lipse de preoți — să desființeze aproape turma bisericii noastre. Dar considerând dragostea celor rămași față de altarele noastre precum și faptul, că uniții noștri, deși mult mai puțini, conduc bunăoară în Câmpeni în toate privințele față de majoritatea ortodoxă covârșitoare,

Odihnește în pace, mare dascăl, în Pantheonul sfințit al Blajului, în societatea înaintașilor și tovarășilor Tăi de muncă! — Fii tăi sufletești vom și să-Ți cinstim memoria și nu ne vom abate dela lozinca, pe care de acord cu tine am înscris-o pe tabloul de maturitate: „Lumina ne este adevărul, imboldul iubirea, iar scopul fericirea neamului românesc”.

Odihnește în pace suflet eroic, vrednic de imitat, iar nu de plâns — și din sferile senine nu înceta de-a călăuzii pașii fiilor tăi.

Noul tarif postal mondial. Dintre modificările acceptate de ultimul congres mondial al postelor, ținut de curând, sunt de interes obștesc următoarele: Tariful normal internațional pentru scrisori s'a fixat la 25 centime (valută aur) de fiecare 20 grame; pentru cărți postale se va plăti 15 centime, iar pentru imprimare câte 5 centime de fiecare 50 grame. Din partea țărilor participante, acest tarif normal poate fi majorat până la un plus de cel mult 60% și scăzut până la un minus de cel mult 20%. Mărimea maximală a cărților postale s'a fixat în 15×10,5 cm. (înainte a fost 14×9), iar limita inferioară a rămas neschimbată la 10×7 cm. Imprimare nu se primesc, decât francate. Noul tarif intră în vigoare la 1 Octombrie 1924 (după altă versiune numai la 1 Oct. 1925).

ne dă cele mai bune nădejdi, că biserica noastră, întărită nespus demult și prin această vizitație arhierescă, își va putea păstra neștirbite pozițiile pe cari le mai are.

Un alt rău care ne îngreunează situația este fostul patronat al diferitelor ministere — care azi nu mai există decât după formă —, de pe urma căruia credincioșii s'au desvâțat dela contribuții pe seama bisericii și a caselor parohiale, așteptând totul dela stat. Mai este apoi împrejurarea, că poate nicăiri nu este mai grea pastorația decât în aceste parohii extinse pe zeci de kilometri pătrați, dar considerând setea credincioșilor noștri din aceste părți după adevărul evangheliei, manifestate și cu acest prilej cu atâta putere, ne place să credem că toate aceste greutăți vor fi biruite de râvna preoțimei noastre care va trebui să ajungă a fi tot mai conștie de înalta misiune ce o are în părțile acestea. Sfaturile și îndemnul părintești ale arhierelui coborât în mijlocul ei, îi vor fi desigur o bună mierinde pentru lupta ce trebuie să dea în nădejdea acestei biruințe, care neapărat are să vină.

Dragostea de muncă conștientă și desinteresată a acestei preoțimi a trebuit să crească foarte mult chiar și pe urma însuflețirii pe care credincioșii noștri au arătat-o pretutindeni față de iubitul lor arhieru, primul care dela Lemeni încoace a ținut să coboare în mijlocul lor. Porțile triumfale, bubuiturile de treascuri și mai ales acele lacrimi de sfântă bucurie, cari au însoțit pe p. mitropolit în tot drumul apostoliei sale, sunt dovezi sigure, că ceice vor binevesti aici în numele Domnului nu vor putea avea cuvânt să se plângă, că sămânța adevărului veșnic ce-au venit s'o împrăștie n'ar fi căzut pe pământul cel bun. În chip special ținem să relevăm aici primirea deosebit de impunătoare a credincioșilor noștri din Mușca, cari deși nu au preot localnic, au întrecut pe toți ceilalți în manifestarea dragostei lor neprihănite. Și dacă credincioșii noștri au ținut, aproape pretutindeni, ca din prilejul acestei înalte vizite să se apropie — drept mulțumită — cu inimile curățite de altarul Domnului, spre a primi din mâinile arhierelui însuși, sfintele Taine, nu strică poate să amintim că o femeie din Mușca întârziată dela spovedanie a fugit cale de 4 km. după trăsura care ne ducea la mănăstirea Lupșei, pentru a se putea împărtași acolo și ea din partea mitropolitului.

Aproape toate bisericile noastre din aceste parohii de munte sunt foarte vechi și deosebit de interesante. Cea mai bătrână între ele este cea din Lupșa, a cărei inscripție arată anul Domnului 1421, căreia îi urmează apoi cea dela mănăstirea de pe acelaș hotar — unde pe vremuri a fost și școală de preoție și de cantorie —, care datează din 1429. Așa fiind, nu e de mirare dacă arhitectura și pictura acestor biserici și chiar și cărțile vechi din stranele lor, îmbie frumoase câmpuri de studii și muncă pentru ceice au interes pentru lucruri de acestea.

La începutul săptămânei trecute, vizitația canonică a trecut în protopopiatul învecinat al Indolului, asupra căreia sperăm să putem raporta cu altă ocazie.

Correspondent.

Doamnelor

Fața frumoasă, grumazii, umerii și brațele albe, precum și mâinile delicate se pot obține singur

□ □ cu ajutorul alifiei patentate: □ □

Crema Floarea Reginei - Dr. Biró

Săpunul Floarea Reginei mărește efectul.

Depozitul principal: Farmacia Dr. BIRO — C I u j.

□ □ și drogueriile. □ □

Convocator.

Comitetul de acțiune al societății de editură »Sfânta Unire« convoacă prin aceasta pe ziua de Joi 9 Octombrie orele 15 (3 p. m.) la Blaj (în localul Casinei române)

Adunarea generală de constituire

la care invită pe toți acționarii societății.

Adunarea va avea următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării.
2. Votarea statutelor.
3. Alegerea consiliului de administrație.
4. Alegerea censorilor.
5. Eventuale propuneri.

Blaj, din ședința comitetului de acțiune ținută la 11 Septembrie 1924.

Dr. Ioan Bălan   **Dr. Alexandru Rusu**
președintele comitetului.   secretarul comitetului.

Revistă bisericească.

Intorcându-se la 22 Septembrie din vizita canonică pe care o face acum în părțile Chiorului, pâr. episcop Iuliu al Gherlei va prezida în 27 Septembrie *serbările împreunate cu pelerinaj din Chiseni*, protopopiatul Vadului, unde va hirotoni întru preoți 8 candidați de preoție.

Dupăcum reiese din Convocatorul publicat aici mai sus, comitetul de acțiune al societății de editură »Sf. Unire« a terminat lucrările pregătitoare, convocând adunarea generală de constituire pe ziua de 9 Octombrie. Așteptată de mult, această zi va aduce deci *înființarea »Sf. Uniri«*, o societate de pe urma căreia întreaga biserică noastră va putea să câștige nespuse de mult. După cât știm, proiectul ei de statute este bine întocmit, așa că având ea și capitalul necesar pentru a putea începe a lucra cu temei, nutrim cele mai bune nădejdi că prin ea se va deschide în istoria bisericii noastre o nouă pagină de muncă binecuvântată.

Cu prilejul desbaterii asupra tratatului dela Lausanne în Senatul francez, premierul Herriot a făgăduit întreaga protecțiune guvernului republicii pentru *misionarii și profesorii francezi*, cărora le-a adus elogiul pentru rolul lor de civilizatori. Guvernul francez va interveni în această privință pe lângă cel turc, al cărui legitim sentiment național nu trebuie să degenereze în xenofobie. Republica franceză nu va admite abandonarea școlilor, care au dezvoltat influența Franței și va cere poporului otoman să nu ia o atitudine, care ar însemna o insultă pentru tradițiile ei. Primul ministru a subliniat existența unui mare număr de școli franceze în Siria, unde numărul elevilor sporește din zi în zi.

Cu prilejul reparaturilor radicale făcute mai nou la *pictura bisericii brâncovenești din Făgăraș* s'a putut face constatarea definitivă, că această pictură, o adevărată operă de artă, s'a început pe vremea episcopului Ioan Giurgiu Pataky, la 10 ani după moartea Voevodului, și s'a terminat abia pe timpul episcopului Gregorie Maior. Este deci mai presus de orice discuție, că această pictură s'a făcut cu cheltuiala vlădicilor noștri: un nou moment care va trebui să aducă pe frații ortodocși la convingerea, că uneltirile pentru acapararea acestei biserice nu pot să ducă la rezultatul, pe care-l dorește faimosul protopop Borzea dela Făgăraș.

În zilele de 22—3 Septembrie c. se va ținea la Sinaia o *conferență pentru apropierea popoarelor prin biserică*, la care se spune că vor participa reprezentanți din toate țările peninsulei balcanice (Iugoslavia, Grecia, Bulgaria, Albania și Turcia). România va fi reprezentată prin prof. Dr. V. G. Ispir, secretarul general al ministerului de culte, care a participat și la adunarea generală a Alianței, ținută în Maiu c. la Oxford, unde s'au pus la cale aceste conferințe regionale. — O să vedem ce va ieși și din această conferință!

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. *Dr. Alexandru Ciplea* de profesor pentru istoria și dreptul bisericesc la Academia de teologie d'n Gherla, pe pâr. *Ioan Perenyi* de paroh la Cehalul român, pe pâr. *Aurel Papiu* de paroh la Săplac, iar pe pâr. *Atanasiu Georgiu*, de adm. local la Chiuești.

Biserica neamului din Mărășești. În zilele de 27—8 Septembrie c. se va face, cu mare solemnitate, sfințirea capelei mortuare și a criptelor bisericii neamului din Mărășești, unde nu știm încă dacă biserica noastră va putea să-și trimită reprezentanții săi oficiali, cari, evident, nu se vor prezenta acolo, decât dându-li-se atențiunea cuvenită. În legătură, reținem dintr'un articol mai lung publicat în »Universul«, că din cele 5 milioane Lei cât s'a cheltuit până acum cu cele ce se vor sfinți acum la Mărășești, numai 300,000 Lei sunt ajutor venit dela guvern, iar restul s'a adunat prin colecte publice, la care afară de bănci a contribuit mai mult populația săracă, mai aptă, se vede, pentru a se însufleși de atari mișcări, decât așanumiții bogătași. Mai nou citim, că într'un consiliu de miniștri, ținut săptămâna trecută, biserica a fost decretată monument național și astfel continuarea lucrărilor se va face pe cheltuiala statului.

Locale. Măine, Dumineca a treisprezecea după Rusalii, va *predica* în catedrală Reverendul *Octavian Pop*, profesor la liceul de fete.

— Promoția anului 1913/4 a liceului nostru din Blaj a aranjat Dumineca trecută, cu prilejul întrunirii colegiale de 10 ani, o *frumoasă serbare de comemorare a profesorului Gavril Precup*. La liturghia solemnă din catedrală pontificată de pâr. canonic Dr. A. Chețianu, fostul lor director, s'a slujit un duios parastas, iar după sf. liturghie toată lumea a ieșit la mormântul mult regretatului profesor Precup, unde după un mic serviciu liturgic, a vorbit profesorul Dr. Coriola Suci și canonicul Dr. A. Chețianu, evocând cu multă pietate figura atât de reprezentativă a iubitului profesor, respective coleg.

— Căutând să contribuim și noi după puteri la *progresul orașelului nostru*, ținem să atragem de astădată atențiunea Consiliului comunal asupra necesității de a se lua măsuri mai eu efect decât cele de până acum privitor la evacuarea potăilor din piața Inocențiu M. Clain, unde mai nou s'a așezat o adevărată tabără a lor.

Universitate la Oradea-mare. Gazele anunță, că în sesiunea de toamnă a parlamentului d. Dr. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice, va prezenta un proiect de lege, prin care se va înființa o universitate la Oradea-Mare. Această universitate va avea, deocamdată, trei facultăți (drept, litere, științe) și va fi instalată în palatul fostei școli de cadeți.

Pentru copiii Moșilor. În legătură cu serbările centenare din Munții apuseni, înregistrăm și noi, că d. Ștefan Pop, directorul liceu-

lui sf. Sava din București, originar din Ardeal, a cerut Ministerului școlilor ca să primească în internatul acelui liceu, fără plată, cinci copii de moși din ținutul Vidrei de sus, satul lui Avram Iancu. D-l ministru Angelescu a împănit cererea și astfel se va cinști și în acest chip vrednic amintirea marelui erou național.

† **Ștefan Roșianu**, profesor la liceul »Al. Papiu Ilarian« din Târgu-Murăș, s'a stins la 10 Septembrie c. în anul 35 al vieții sale. Pe Ștefan Roșianu, profesorul dela Academia noastră de teologie, căruia și pe această cale transmitem condoleanțele noastre, depănge în trânsul pe nepotul său de frate. — Fie-i pacea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“.

M. Sibiu. Vă rugăm să aveți puținică răbdare. Le vine rândul la toate. În numărul acesta ne-a fost absolut imposibil.

„Clujul“. Cluj. Faptul, că inserati pe pagina doua, chiar și cu chip, icoane, odăjdii și alte ornamente și rechizite bisericești, nu vă dă încă nici pe de parte calitatea de a vă socoti îndreptățiți a îndruma viața noastră bisericească. Ca și taina tipografului, aceea a fabricantului de odăjdii și rechizite bisericești, tot astfel și chestiunile ținătoare de viața unei biserici reclamă anumită competență, care — să ne iertați cuvântul — nu se poate câștiga de pe urma indeletniciei vânzării de... prapori și de potcapuri. Vă rugăm deci să ne mai slăbiți cu sfaturile, și mai ales cu muștrile mai aspre, fiindcă — vedeți — puteți pierde prin ele... o seamă de mușteri. Și, poate, este în interesul patronului Dv. ca aceasta să nu se întâmple.

Dr. B. Cluj. Da, proiectul de statute ale soc. de editură »Sf. Unire« e gata și se va tipări săptămâna ce vine, așa că toți cari se interesează de chestiune vor putea să-l aibă în timpul cel mai apropiat. Lucrul este desigur foarte important și astfel e bine, ca oamenii să cunoască proiectul din bună vreme, pentruca la adunarea de constituire să poată discuta pe urmă în conștiință de cauză.

Mai multora. Pentru a preveni orice reclamări de prisos, vestim aici că în cărțile noastre au bon pentru abonamentul anului viitor următorii: L. Luca (Alba Iulia) 60 Lei; I. Tăslăuanu (Bilbor) 80 Lei; T. Hârșianu (Chimitești) 30 Lei; Al. Boeriu (Jacodul rom.) 120 Lei; I. Filip (Nucet) 107 Lei; G. Branca (Petetea) 120 Lei; A. Cioba (Sânger) 110 Lei; Of. par. Adămuș 80 Lei; Of. par. Logig 50 Lei; Of. par. Spălăca 60 Lei; Of. par. Tritul de sus 60 Lei; și Of. par. Pogăceaua 120 Lei.

C. Ceheiu. Din sumele trimise, câte 35 Lei s'au contat de fiecare parohie în restanța anului trecut, așa că pe acest an mai este la fiecare o restanță de câte 95 Lei. Cu bunăvoința arătată până acum, sperăm să ne puteți trimite cât mai curând și acest rest.

D. Teaca. Dând în numărul trecut raportul, pe care desigur l-ați văzut, nu credem a fi potrivit să mai revenim asupra chestiunii.

N. Cluj. Mulțumim pentru frumoasa [suprasolvire].

CLOPOTE

Si obiecte bisericești fără bani,

garantate
pentru 50 ani

găsiți numai la:

prima fabrică
de clopote din
România mare

Frații D. W. Popescu & Comp.

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 43-52

Furnizorii Curții Regale și al sfintelor mitropolii, episcopii și biserici din Ro-

: : : : mânia întreagă. : : : :

☛ Cine dorește să aibă un frumos câștig fără nici un rizic, să comande bilete de loterie pentru »Căminul Presei« din Cluj. — Biletele se vând pentru 2 Lei bucata și se găsesc de vânzare pretutindeni. *Biroul central: Cluj, Piața Unirii 29.*